

FIG. VII a. DE OVERBRENGING VAN HET HOOFD VAN JOHANNES DEN DOOPER AAN HERODUS, ZIJLUIK VAN HET GEROLSHOFENSCHEN ALTAAR TE MUNCHEN.

In houtrijk Zuid-Duitschland, waar in de middeleeuwen en in de renaissance de beeldsnijders niet zooals elders door de schilders werden verdrongen, stonden beide kunsten even hoog in aanzien en werkten onderling op elkander in. Men ziet den invloed der schilder-kunst in de paneelen der houtsnijders, die landschap-achtergronden schetsen in bas-relief. Maar sterker nog ziet men den invloed van de beeldsnij-kunst op de teekening van figuren. Als een vaardig snijder-beitelaar bezig was aan zijn beeld, noodde vanzelf het zachte linden-hout tot meer en meer details. Het moet een sterke geest geweest zijn wien de vingers niet brandden tot méér, als hij zijn hout tot plooiën sneed in wijde gewaden. Zoo zijn Schöngauer, zoowel als Dürer met hun weel-

simplicity and purity of style Fra Angelico; for beauty of draughtmanship and easy grace in the continuity of the folds: Leonardo; for strength and grip of the construction of the individual folds, and richness of decorative effect: Dürer.

derig lijnenspel, waarschijnlijk evenzeer beïnvloed door de Zwabensche en Beiersche beeldsnijders, als deze het waren door hen.

In Riemenschneider met zijn ongeëvenaard meesterschap over de grondstof, die hij bewerkte, om het even of ze hout, zandsteen of marmer was, is dat fantastisch plooienspel tot weergalooze hoogte opgevoerd. Helaas te hoog vaak en hij die sarcastisch van „papieren plooiën” praat, geeft hem geen onverdiend verwijt. Toch, — we moeten rechtvaardig zijn en bedenken, dat in Riemenschneider's tijd de mode zware zijde en brokaat deed dragen en dat die stof, geplooid, de scherpe vouwen, lijnen en hoeken vertoont, die onze meester in zijn stoffen uit te beelden placht. Elke kunstenaar, tot zelfs de grootste, kan den invloed van omgeving en gebruiken niet ontgaan; elk kunstwerk dient beoordeeld in het kader van zijn tijd.

Weten we nu alles wat er van Riemenschneider te vertellen valt? Eigenlijk nog maar bitter weinig, want we kennen een kunstenaar niet voor we zijn werk goed hebben gezien, grondig, lang en met toewijding bestudeerd. En er is zooveel, en er is zulk een verscheidenheid; de kerken van Main- en Tauberdal, die werken van hem bevatten, zijn nog vele, ook al waren er een aantal, die voor grove sommen afstand deden van hun kostbaar bezit. Daar is Würzburg, waar hij meer dan veertig jaren werkte, en ook de andere groote Beiersche steden eeren zijn kunst in haar verzamelingen.

Laten we eerst nog even naar het Städtische Kunstinstitut te Frankfort teruggaan waar de Madonna staat in de zaal der Duit-sche primitieven (fig. II). We zien haar, de schoone, in waardig-stemmige omgeving en toch, zij is er niet zooals de kunstenaar haar had bedoeld. Denk haar buiten, in een diepe nis, als sierbeeld voor de Doms-pastorie, in